

Letos v septembru je minilo 70 let, kar se je v Kamniku začela življenjska pot profesorja Milana Grošlja. Iz rodnega kraja ga je pripeljala v Ljubljano, kjer je dokončal gimnazijo in kjer si je na univerzi izbral klasično filologijo za svojo stroko. Po diplomi l. 1925 je prof. Grošelj še eno leto nadaljeval svoj študij v Parizu pri vodilnih lingvistih, ki so takrat predavali na Sorboni, na École des Hautes Études in na Collège de France.

Sledila so leta srednješolske službe in v teh letih — deloma pa tudi pozneje — so nastale šolske izdaje najbolj branih klasičnih avtorjev, opremljene z izvrstnimi uvodi in komentarji. Kljub temu, da se je prof. Grošelj z vso vnemo in vestnostjo posvečal pouku na gimnaziji in si prizadeval, da bi ga izboljšal, ga to ni odvrnilo od želje in potrebe po znanstvenem delu. Njegovo zanimanje in znanje je bilo široko — o tem so vedno zopet pričale tudi razprave iz sorodnih strok od slavistike in germanistike do etnologije — vendar ga je na začetku znanstvene poti privlačila predvsem latinska sintaksa. S tega področja je tema njegove disertacije iz l. 1934 z naslovom: *Iz sintakse latinskega genitiva in dativa*. Že tu vidimo, kako ga je njegov izraziti smisel za sintakso privedel do vrste izvirnih razlag za pojave, ki so bili do tedaj nejasni. Našel je npr. odgovor na vprašanje, zakaj se genitiv kolektivne ednine dobi le izjemoma v nasprotju z normalno pogosto rabo drugih sklonov, zelo domiselno je izvedel dativove funkcije iz osnovne funkcije dativa iudicantis in s tem dopolnil debato o nastanku dativa, na novo je osvetlil pojav oblikovnega zlitja latinskega dativa in ablativa v množini. Takih novih idej je v disertaciji še več. Na filozofski fakulteti je prof. Grošelj

najprej predaval honorarno, l. 1940 je bil imenovan za docenta in leta 1950 za rednega profesorja. V tem obdobju se je še vedno posvečal predvsem študiju latinske in grške sintakse. S finim čutom in s tankim posluhom za jezikovne pojave je odkrival razne nianse v rabi, prodiral do izvora in prvotnega smisla te ali one konstrukcije in pri tem pogosto osvetljeval latinsko rabo s paralelami iz starih in modernih jezikov. Svoja dognanja je posredoval študentom v zanimivih predavanjih o sintaksi latinskih sklonov in o sintaksi glagola. Škoda je, da prof. Grošelj svojega deleža v sintaktičnih študijah ni nikoli strnil in publiciral. V tisku so tako dostopna le krajša dela in to ne samo iz grške in latinske sintakse, temveč tudi iz sintakse slovanskih narodov. S tega področja sta razpravi: *Abundantni refleksivni zaimek in medij* (Slav. revija 3, 1950, 414—418) in *O posesivnem adjektivu v slovanščini in toharščini* (Linguistica 1, 1955, 2—10).

Od sintakse je prof. Grošelj prešel na stilistične študije. Najbolj ga je pritegnil Horac; v njegovih odah je tankočutno opazoval, kako je dal pesnik pogosto tudi brez neposrednih izrazov občutiti svoja čustva, kako je z neko figuro tako rekoč naslikal svojo misel ali pritegnil pozornost z nevsakdanjo konstrukcijo. V izvirnih interpretacijah Horacovih prvih dveh knjig ód (*O vplivu afekta na stilizacijo Horacovih od.* Zbornik Filozofske fakultete v Ljubljani I, 1950, 29—131) najdemo vrsto domiselnih opažanj in z njihovo pomočjo se lahko čisto drugače vživimo v to ali ono Horacovo pesem. Zanimanje prof. Grošlja je seveda vedno vzbujal tudi stil drugih avtorjev; z občudovanjem se spominjamo odličnih interpretacij Tacita, Salusta, Apuleja, Petronija idr.

Zadnjih 20 let so končno v ospredju zanimanja prof. Grošlja etimološke študije. Morda še bolj kot na prejšnjih področjih prihaja tu do izraza njegovo bogato znanje in široka razgledanost tudi izven okvira klasičnih jezikov. Cela vrsta člankov v *Živi Antiki*, večinoma naslovljenih *Etyma Graeca* ali *Etyma Latina*, med njimi pa tudi *Etyma Slavica* v *Slavistični reviji* (5—7, 1954, 121—124 in 423—424), predstavljajo dragocen prispevek v iskanju izvora raznih besed. Pogosto je s tem prispevkom storjen že zadnji korak do cilja in ga tako že registrirajo novi etimološki slovarji, zopet drugod je nakazana prava smer in dana izvirna pobuda za nadaljnje iskanje. Izvirne rešitve so prinesle prof. Grošlju priznanje v domačih in tujih jezikoslovnih krogih. Naša Akademija ga je izvolila za dopisnega člana in ko je bil v Münchnu 1. 1953 kongres obnovljene *Indogermanische Gesellschaft*, je bil med ustanovnimi člani, nato pa je bil izvoljen v njen širši odbor.

Z orisom znanstvenih interesov in dosežkov pa lik profesorja Grošlja še zdaleč ni popoln, saj občudujemo v njem tudi izrednega pedagoga. Delu na fakulteti se je vedno posvečal z veliko vnemo in ljubeznijo in ni varčeval niti s časom niti z energijami. Vse premalo se zavedamo, da je organizacija študija klasične filologije na naši univerzi predvsem njegovo delo; pred njim so bili tu le zelo skromni začetki.

Največ pa mu njegovi učenci dolgujejo za njegove seminarje. Ker nas je bilo vedno malo in smo morali biti zato v seminarju vedno aktivni, je bila to za nas čudovita šola. Pri njem smo se naučili solidnosti in preciznosti v znanstvenem delu, pomagal nam je osvojiti pravilne delovne metode in jih prilagajati problemom in gradivu. Njegovi učenci so se zato uveljavili tudi v sorodnih strokah.

Njegova pedagoška prizadevanja so se izražala tudi v tem, da je skrbel za znanstveni naraščaj. Zavedal se je, da sta kontinuiteta in tradicija najboljši poroštvi za napredek. Zavzeto je spremljal in usmerjal delo svojih mladih sodelavcev, vselej pripravljen, da s svojim bogatim znanjem pomaga in svetuje. Obzirno zna pokazati pot k izboljšanju pa tudi sproščeno in brez ljubo-sumja priznati sposobnost in uspeh.

Ko govorimo o življenjski poti prof. Grošlja, o njegovem znanstvenem vzponu in pedagoških uspehih, se lahko končno tudi spomnimo, kako so ga na tej poti nekajkrat doleteli težki udarci in bridke ure. Tako je bilo takrat, ko je goreče letalo razdejalo klasični seminar in popolnoma uničilo knjižnico. Ko pa je hotel začeti z novim delom, ga je čakala nova preizkušnja: pogosto je naletel na odklanjanje svoje stroke, na nerazumevanje, na očitek nepotrebnosti. Nič čudnega torej, če je bil kdaj pesimist.

V zadnjih letih je rahlo zdravje prisililo prof. Grošlja, da se je umaknil v pokoj. S tem pa ni izgubil stika z dogajanjem v stroki; sodeluje pri urejanju *Linguistice*, kot član medakademijskega odbora sodeluje pri nastajanju slovarja srednjeveške in novoveške latinščine, ki ga za ozemlje Jugoslavije pripravlja zagrebška akademija. Živo se zanima za usodo pouka latinščine na osemletki in na gimnaziji, zato se rad udeležuje tudi dela v aktivu profesorjev latinščine, vedno pripravljen s svojim znanjem in izkušnjami koristno svetovati in z raznimi predavanji posredovati novosti v stroki.

Profesorju Grošlju želimo ob njegovem jubileju, da bi še zelo dolgo lahko tudi v lastno zadovoljstvo spremljal rast in razvoj naše klasične filologije in lingvistike.

Erika Mihevc-Gabrovec
Filozofska fakulteta v Ljubljani